

Profesijas standarts

1. Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – ugunsdzēsējs glābējs.
2. Profesijas kods – 3454 09.

2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis.
2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
– ugunsdzēsējs glābējs strādā Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā un veic ugunsgrēku dzēšanu, neatliekamajos avāriju seku likvidēšanas un glābšanas darbus pēc ceļu satiksmes negadījumiem, ķīmiskām avārijām, sprādzieniem un radiācijas avārijām, kā arī veic glābšanas darbus augstumā, nogruvumos, uz ūdens un ledus un citus glābšanas darbus.

3. Profesionālās darbības veikšanai nepieciešamās profesionālās kompetences

1. Spēja saprast un precīzi izpildīt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbību reglamentējošo dokumentu prasības.
2. Spēja pārbaudīt un novērtēt ugunsdzēsības un glābšanas tehnikas, aprīkojuma, ekipējuma un sakaru līdzekļu gatavību darbam, un uzturēt tos tehniskā kārtībā.
3. Spēja strādāt ar ugunsdzēsības un glābšanas tehniku, izmantot aprīkojumu un ekipējumu notikuma vietā.
4. Spēja brīdināt cilvēkus par iespējamo apdraudējumu un nepieciešamības gadījumā glābt cilvēkus, sniegt tiem pirmo palīdzību, evakuēt dzīvniekus un materiālās vērtības no riska zonas.
5. Spēja pastāvīgi pilnveidot savas profesionālās prasmes, zināšanas un fizisko sagatavotību.
6. Spēja precīzi izpildīt komandieru rīkojumus, savus un kopējos uzdevumus.
7. Spēja adekvāti rīkoties kritiskās situācijās, novērtēt dzīvību un veselību apdraudošas situācijas un pieņemt patstāvīgus lēmumus.
8. Spēja strādāt elpošanai nepiemērotā vidē, izvēloties atbilstošus individuālos aizsardzības līdzekļus un ugunsdzēsības un glābšanas tehniskos līdzekļus.
9. Spēja dzēst ugunsgrēkus, izvēloties un pielietojot atbilstošu ugunsdzēsības tehnisko aprīkojumu, atbilstošas ugunsgrēka dzēšanai paredzētās ugunsdzēsīgās vielas un to ņemšanas vietas.
10. Spēja likvidēt bīstamo vielu avārijas, izvēloties un pielietojot atbilstošas absorbējošas un neitralizējošas vielas.
11. Spēja veikt neatliekamajos avāriju seku likvidācijas un glābšanas darbus pēc ceļu satiksmes negadījumiem.
12. Spēja veikt avāriju seku likvidāciju pēc sprādzieniem un nogruvumiem.
13. Spēja veikt glābšanas darbus uz ūdens un ledus.
14. Spēja veikt glābšanas darbus pēc dabas katastrofām.
15. Spēja pārbaudīt notikuma seku likvidēšanā izmantoto aprīkojumu un novietot aprīkojumu noteiktā vietā automobilī.
16. Spēja uzturēt savstarpējos sakarus notikuma vietā, sakarus ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta apakšvienībām un citām notikuma seku likvidācijā iesaistītajām institūcijām.

17. Spēja ievērot vides aizsardzības prasības un veikt darba pienākumus, nodarot pēc iespējas mazāku kaitējumu videi.

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes

1. Glābt cilvēkus, izvest dzīvniekus un sargāt īpašumu ugunsgrēkos, avārijās un citos negadījumos.
2. Sniegt pirmo palīdzību cietušajiem.
3. Brīdināt cilvēkus par dzīvības draudiem.
4. Ievērot darba aizsardzības prasības.
5. Veikt glābšanas darbus notikumos.
6. Dzēst ugunsgrēkus.
7. Pieņemt patstāvīgu lēmumu dzīvībai bīstamās situācijās.
8. Izmantot ugunsdzēsīgās, absorbējošas un neitralizējošas vielas negadījumu seku likvidācijā.
9. Veikt būvkonstrukciju uzlaušanu, nojaukšanu.
10. Strādāt dzīvībai un veselībai bīstamā vidē (elpošanai nepiemērota vide, bīstamo un bioloģiski aktīvo vielu, jonizējošā starojuma avotu iedarbība, darbs augstumā, ūdeņos un uz ledus).
11. Veikt neatliekamās avāriju seku likvidēšanas un glābšanas darbus.
12. Izmantot ugunsdzēsības automobiļu un tehniskā aprīkojuma taktiskās iespējas, veicot ugunsgrēku dzēšanu, avāriju seku likvidācijas un glābšanas darbus pēc ceļu satiksmes negadījumiem, ķīmiskajām avārijām, sprādzieniem un radiācijas avārijām, veicot glābšanas darbus augstumā, ūdenī un uz ledus.
13. Veicot glābšanas darbus ugunsgrēkos, uzņemties atbildību par sava darba rezultātu.
14. Strādāt ar sakaru līdzekļiem un uzturēt nepārtrauktus sakarus ar notikuma vietā iesaistītajiem dienestiem.
15. Pielietot individuālos aizsardzības līdzekļus.
16. Strādāt ar ugunsdzēsības un glābšanas tehnisko aprīkojumu.
17. Pildīt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbību reglamentējošo normatīvo aktu prasības.
18. Strādāt ar ugunsdzēsības un glābšanas automobiļiem.
19. Uzturēt ugunsdzēsības un glābšanas tehniku un aprīkojumu tehniskā kārtībā.
20. Veikt ugunsdzēsības ārējās ūdensapgādes sistēmas pārbaudes.
21. Strādāt ar ugunsdzēsības un glābšanas tehnisko aprīkojumu.
22. Sadarboties komandā.
23. Strādāt patstāvīgi.
24. Pilnveidot prasmes un zināšanas.
25. Uzturēt atbilstošu fiziskās sagatavotības līmeni.
26. Plānot un organizēt savu darbu.
27. Ievērot vides aizsardzības noteikumu prasības.
28. Iespēju robežās saglabāt pierādījumus notikuma iemesla izpētei.

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas

1. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas priekšstata līmenī:
 - 1.1. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta normatīvā bāze;
 - 1.2. ugunsgrēks un tā attīstība.
2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas izpratnes līmenī:
 - 2.1. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta teritoriālo struktūrvienību dienesta organizācija;

- 2.2. apakšvienības taktiskās iespējas;
 - 2.3. ugunsgrēku dzēšanas taktika;
 - 2.4. dzīvnieku glābšana;
 - 2.5. bioloģiskie ieroči, radiācija, dabas katastrofas;
 - 2.6. ugunsdzēsības pamatautomobiļi, ugunsdzēsības speciālie automobiļi;
 - 2.7. profesionālā psiholoģija;
 - 2.8. ugunsdrošības profilakse.
3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas lietošanas līmenī:
 - 3.1. darba aizsardzības prasības Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā;
 - 3.2. ugunsgrēku dzēšana dažādos objektos;
 - 3.3. glābšanas darbi ceļu satiksmes negadījumos;
 - 3.4. ķīmisko avāriju seku likvidācija;
 - 3.5. glābšanas darbi uz ūdens un uz ledus;
 - 3.6. elpošanas ceļu aizsardzības līdzekļi;
 - 3.7. sakaru organizācija Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā;
 - 3.8. izvēršanās notikuma vietā, kompleksie vingrinājumi;
 - 3.9. fiziskā sagatavotība;
 - 3.10. ierindas mācība;
 - 3.11. pirmā palīdzība;
 - 3.12. profesionālā sazināšanās;
 - 3.13. vides aizsardzība;
 - 3.14. darba tiesiskās attiecības.

Pienākumi un uzdevumi

Pienākumi	Uzdevumi
1. Pildīt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbību reglamentējošo normatīvo aktu prasības	1.1.izbraukt un veikt ugunsgrēku dzēšanu, neatliekamos avāriju seku likvidācijas un glābšanas darbus; 1.2.prast strādāt un pārzināt ugunsdzēsības un glābšanas tehnikas, aprīkojuma, ekipējuma izmantošanas un pielietošanas iespējas; 1.3.pārbaudīt aprīkojuma gatavību darbam elpošanai nepiemērotā vidē; 1.4.veikt ugunsdzēsības un glābšanas tehnikas, aprīkojuma, ekipējuma un sakaru līdzekļu uzturēšanu tehniskā kārtībā; 1.5.veikt ugunsdzēsības šļūteņu saimniecības uzturēšanas darbus; 1.6.veikt ārējās ugunsdzēsības ūdensapgādes pārbaudes; 1.7.pilnveidot savu profesionālo kvalifikāciju, zināšanas un prasmes, fizisko sagatavotību; 1.8.pildīt augstākstāvošo amatpersonu likumīgos rīkojumus un uzdevumus, par to informējot tiešo priekšnieku.
2. Veikt ugunsgrēku dzēšanu, neatliekamos avāriju seku likvidēšanas un glābšanas darbus atbilstoši normatīvo aktu prasībām	2.1.precīzi un ātri izpildīt komandiera rīkojumu; 2.2.zināt savu un savas nodaļas uzdevumu; 2.3.nepieciešamības gadījumā veikt cilvēku, īpašuma un dzīvnieku evakuāciju; 2.4.notikuma vietā darboties izlūkgrupas sastāvā, ņemot līdzi nepieciešamo aprīkojumu; 2.5.neatstāt savu pozīciju bez komandiera atļaujas, izņemot dzīvību vai veselību apdraudošās situācijās; 2.6.uzturēt sakarus ar komandieri un pārējiem

	<p>darbiniekiem;</p> <p>2.7.brīdināt cilvēkus, ja tiem draud briesmas un nepieciešamības gadījumā glābt viņus, ziņojot par to komandierim;</p> <p>2.8.nekavējoties ziņot komandierim par nelaimes gadījumu vai cilvēku veselības vai dzīvības draudiem, kā arī par bīstamo iekārtu avārijām, konstrukciju bīstamu stāvokli, izmaiņām notikuma vietā;</p> <p>2.9.sniegt pirmo palīdzību cietušajiem;</p> <p>2.10.ievērot darba aizsardzības prasības;</p> <p>2.11.izmantot un pielietot darba laikā viņiem izsniegtos individuālos aizsardzības līdzekļus, aprīkojumu, tehniku, drošības zīmes;</p> <p>2.12.pēc darbu pabeigšanas pārbaudīt, vai lietošanas kārtībā un attiecīgajā vietā atrodas pielietotais aprīkojums;</p> <p>2.13.ievērot vides aizsardzības prasības.</p>
3. Rīkoties ar ugunsdzēsības tehnisko aprīkojumu un speciālajiem instrumentiem	<p>3.1.strādāt elpošanai nepiemērotā vidē, izvēloties atbilstošus aizsardzības līdzekļus un ugunsdzēsības un glābšanas tehnisko aprīkojumu;</p> <p>3.2.strādāt augstumā, izvēloties atbilstošu ugunsdzēsības un glābšanas tehnisko aprīkojumu un speciālos instrumentus;</p> <p>3.3.apgaismot darba vietu, strādāt ar sakaru līdzekļiem, veikt būvkonstrukciju uzlaušanu un nojaukšanu, izvēloties atbilstošu ugunsdzēsības aprīkojumu un speciālos instrumentus;</p> <p>3.4.veikt glābšanas darbus, izvēloties atbilstošu ugunsdzēsības tehnisko aprīkojumu;</p> <p>3.5.veikt darbus ar bīstamām vielām, izvēloties atbilstošus individuālos aizsardzības līdzekļus un ugunsdzēsības tehnisko aprīkojumu;</p> <p>3.6.veikt ugunsdzēsīgo līdzekļu padošanu degšanas vietā un šļūteņu līniju izvilkšanu, izvēloties atbilstošu ugunsdzēsības tehnisko aprīkojumu;</p> <p>3.7.veikt ugunsdzēsības tehniskā aprīkojuma un speciālo instrumentu atbilstošu ekspluatāciju un tehnisko apkopi.</p>
4. Izmantot ugunsdzēsības automobiļu taktiski tehniskās iespējas	<p>4.1.dzēst ugunsgrēkus;</p> <p>4.2.veikt neatliekamos avāriju sekū likvidācijas un glābšanas darbus pēc ceļu satiksmes negadījumiem, ķīmiskajām avārijām, sprādzieniem un radiācijas avārijām;</p> <p>4.3.veikt glābšanas darbus augstumā, nogruvumos, uz ūdens un ledus un citus glābšanas darbus.</p>
5. Izmantot ugunsdzēsīgās, absorbējošās un neitralizējošās vielas un to īpašības	<p>5.1.izvēlēties un pielietot atbilstošas ugunsgrēka dzēšanai paredzētās ugunsdzēsīgās vielas un to ņemšanas vietas;</p> <p>5.2.izvēlēties un pielietot atbilstošas absorbējošās vielas avāriju sekū likvidēšanai.</p>

Ugunsdzēsēja glābēja profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

Vladimirs Vehuts - Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Galvenās pārvaldes priekšnieka vietnieks, Personāla apmācības koordinācijas pārvaldes priekšnieks;

Uldis Kronbergs - Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas direktora vietnieks,
Ugunsdzēsēju un glābēju profesionālās skolas priekšnieks;
Aleksandrs Karatajevs - Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas Ugunsdzēsības un
glābšanas darbu katedras lektors;
Ārija Zemīte - Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas Mācību nodaļas Studiju
sektora metodiķe.

Ugunsdzēsēja glābēja profesijas standarta eksperts:

Ainārs Pencis - Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta priekšnieks ģenerālis.